

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกระบวนการกลุ่มต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการแพทย์ การวิจัยครั้งนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มทดลอง ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ซึ่งได้รับกระบวนการกลุ่มในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

กลุ่มควบคุม ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ซึ่งปฏิบัติงานตามปกติ คือ การปฏิบัติงานร่วมกันในหอผู้ป่วยใน 2 ลักษณะ

1. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย(Functional Assignment) เช่นการทำหน้าที่ จัดยา ฉีดยา รับคำสั่งแพทย์ รับผู้ป่วยใหม่ เป็นต้น

2. การให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะรายในอัตราส่วนบุคลากรทางการแพทย์ 1 คน ต่อ ผู้ป่วย 4 - 5 คน

ใช้วิธีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control Group Designs) โดยมีแบบแผนการทดลองดังนี้คือ

O_1 ----- X----- O_2

O_3 ----- O_4

O_1 , O_3 หมายถึง ประเมินการทำงานเป็นทีมก่อนทำการทดลอง

X หมายถึง การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

O_2 , O_4 หมายถึง ประเมินการทำงานเป็นทีมหลังการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยเด็กสามัญ โรงพยาบาลรามาริบัติ 5 หอผู้ป่วย จำนวนทั้งสิ้น 113 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสามัญ จำนวน 51 คน คือพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเด็ก 2 จำนวน 25 คน และพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเด็ก 5 จำนวน 26 คน

โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างบุคลากรดังนี้

1. สำรวจหอผู้ป่วยเด็กสามัญทั้งหมด 5 หอผู้ป่วย โดยคัดเลือกหอผู้ป่วยที่มีความคล้ายคลึงกันในลักษณะงาน ได้แก่ หอผู้ป่วยที่รับผู้ป่วยเด็กโรคเรื้อรังและ / หรือเฉียบพลัน และมีจำนวนเตียงไว้รับผู้ป่วยในขนาดใกล้เคียงกัน ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามีหอผู้ป่วยเด็กเพียง 2 หอผู้ป่วยที่มีคุณลักษณะคล้ายกัน

2. ทำการสุ่มหอผู้ป่วยเพื่อแบ่งบุคลากรพยาบาลทั้งหมดที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยแต่ละแห่งเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random) โดยการจับฉลากกลุ่มทดลองได้แก่หอผู้ป่วยเด็ก 2 ซึ่งมีพยาบาล 13 คน ผู้ช่วยพยาบาล 12 คน และกลุ่มควบคุมได้แก่หอผู้ป่วยเด็ก 5 ซึ่งมีพยาบาล 14 คน ผู้ช่วยพยาบาล 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบแผนการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างขึ้นเองจากการศึกษาคำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ตรงที่ได้ลงทะเบียนเรียนวิชาการกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรทางการพยาบาล : เกิดทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อกัน และสามารถนำประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันที่ได้รับไปปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริง

แบบแผนนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้ขั้นตอนของกระบวนการกลุ่มซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กระบวนการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานเป็นทีม และเทคนิคการระดมสมอง ซึ่งแบ่งแผนการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธภาพ และเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีม

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองด้วยกันเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเองมากขึ้น มีการเปิดเผยและยอมรับซึ่งกันและกัน กล้าแสดงความคิดเห็น เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีมรวมทั้งฝึกทักษะในการทำงานเป็นทีม

การดำเนินการ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกิจกรรมให้ประโยชน์ต่อการเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีมตามลักษณะทีมงานที่มีประสิทธิภาพ 11 ด้าน กิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

ชื่อกิจกรรมกลุ่ม	*ประโยชน์เพื่อเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีมในด้าน										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. กิจกรรมใครเอ่ย			√							√	
2. กิจกรรมการสื่อสารทางเดียว/สองทาง							√				√
3. กิจกรรมการต่อชิ้นส่วน				√		√				√	
4. กิจกรรมคลำมูมตีเหลี่ยม			√	√		√				√	
5. โครงการสำรวจอวกาศ					√			√			
6. กิจกรรมแข่งกันฉีกหนังสือพิมพ์	√	√			√		√	√	√		
7. กิจกรรมก้อนหิน				√			√			√	
8. กิจกรรมของควมดี				√		√				√	√

* ทักษะในการทำงานเป็นทีมในด้าน

1. ความสมดุลในบทบาท
2. วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมาย
3. การเปิดเผยและเผชิญหน้ากันเพื่อแก้ปัญหา
4. การสนับสนุน และไว้วางใจต่อกัน
5. ความร่วมมือและมีการใช้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์
6. วิธีการปฏิบัติงานที่คล่องตัว
7. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม

8. การทบทวนการทำงานของทีมอย่างสม่ำเสมอ
9. การพัฒนาบุคคล
10. สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มดี
11. การติดต่อสื่อสารที่ดี

(รายละเอียดของขั้นตอนการส่งเสริมส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลดูในแบบแผนการส่งเสริมส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในหน้า 58 – 64)

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ

ขั้นที่ 1 การระดมสมองและกระบวนการแก้ปัญหา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์พยาบาลมีการยอมรับและเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน และช่วยกันหาทางแก้ไขปัญห

การดำเนินการ ผู้วิจัยให้บุคลากรทางการแพทย์พยาบาลช่วยกันค้นหาวิธีการที่จะช่วยสนับสนุนและประสานงานกิจกรรม 5 ส.ในหอผู้ป่วยเด็ก 2 ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยใช้เทคนิคการระดมสมองกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันค้นหาปัญหาและสาเหตุที่พบในการทำกิจกรรม 5 ส. หลังจากนั้นให้ใช้กระบวนการแก้ปัญหตามขั้นตอนของการทำงานเป็นทีม คือ การค้นหาสาเหตุ ตั้งเป้าหมาย ตั้งเกณฑ์ในการประเมินผลและวางแผนในการปฏิบัติ

ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตั้งแต่ ระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 2 ขั้นที่ 1 ใช้เวลาดูติดต่อกัน 7 ชั่วโมง

ขั้นที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการฝึกทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม

การดำเนินการ นำแผนงานที่วางไว้ไปปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วยเด็กซึ่งบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลกลุ่มทดลองปฏิบัติงานอยู่ ในวันถัดไป โดยให้ตัวแทนกลุ่มนำแผนที่วางไว้ไปแจ้งในที่ประชุมบนหอผู้ป่วยเด็กให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในหอผู้ป่วยทราบและปฏิบัติร่วมกันตามแผนกลวิธีในการสนับสนุนและประสานงานกิจกรรม 5 ส. ใช้เวลา 4 วันหลังจากวางแผน

ขั้นที่ 3 การทบทวนการทำงาน การประเมินผล และการปรับปรุงแผนงาน ครั้งที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการทบทวนการทำงาน การประเมินผล และการปรับปรุงแผนงาน

การดำเนินการ ผู้วิจัยให้บุคลากรทางการแพทย์พยาบาลช่วยกันทบทวนการทำงานและประเมินผลเกี่ยวกับกลวิธีในการสนับสนุนและประสานงานกิจกรรม 5 ส. ในหอผู้ป่วยเด็กในวันถัดไปหลังสิ้นสุดการนำแผนไปปฏิบัติ โดยพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลร่วมกันประเมินผลตามเกณฑ์ที่กลุ่มกำหนด

ช่วยกันค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่ได้พบในขณะที่ปฏิบัติตามแผน หลังจากนั้นช่วยกันปรับปรุงแผนงานใหม่และนำกลับไปใช้ปฏิบัติอีกครั้งร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วยเด็กทุกคนเป็นเวลา 4 วัน

ขั้นที่ 4 การทบทวนการทำงาน การประเมินผล และการปรับปรุงแผนงาน ครั้งที่ 2
วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการทบทวนและประเมินผลหลังจากที่ได้มีการนำแผนที่ปรับปรุงในครั้งที่ 1 ไปใช้ปฏิบัติแล้วเป็นเวลา 4 วัน

การดำเนินการ ผู้วิจัยให้บุคลากรทางการแพทย์ช่วยกันทบทวนการทำงานและประเมินผลเกี่ยวกับกลวิธีในการสนับสนุนและประสานงานกิจกรรม 5 ส. ในหอผู้ป่วยเด็ก โดยทำในวันถัดไปหลังสิ้นสุดการปฏิบัติตามแผนงานที่ปรับปรุงครั้งที่ 1 โดยพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลร่วมกันประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ช่วยกันค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่ได้พบในขณะที่ปฏิบัติตามแผน หลังจากนั้นช่วยกันปรับปรุงแผนงานใหม่ซึ่งเป็นการปรับปรุงแผนครั้งสุดท้าย และนำไปตั้งเป็นกฎระเบียบให้เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม

ระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุด

วัตถุประสงค์ เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์สรุปความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้จากการทำกิจกรรม และสร้างให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันในการำทำงานร่วมกันต่อไป

การดำเนินการ ผู้วิจัยให้บุคลากรทางการแพทย์สรุปความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้จากการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยทำหน้าที่สรุปประเด็นสำคัญเป็นระยะ ๆ และให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการเข้ากลุ่มว่าช่วยให้สมาชิกเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง หลังจากนั้นให้สมาชิกทำกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดความประทับใจในทีมงานและเกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่มรวมทั้งเกิดการยอมรับและเข้าใจซึ่งกันและกัน จริงใจต่อกัน เป็นการสิ้นสุดการทำกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ ตำแหน่งทางวิชาชีพ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน
2. แบบประเมินการทำงานเป็นทีม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการทบทวนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง คำรา เอกสาร งานวิจัย และตามแนวคิดหลักการทำงานเป็นทีมของ Woodcock (1989) ซึ่งคำถามประกอบด้วยลักษณะการทำงานเป็นทีม 11 ด้าน ดังนี้คือ

ด้านที่ 1 ความสมดุลในบทบาท ได้แก่คำถามข้อที่ 1 - 6

ด้านที่ 2 วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ได้แก่คำถามข้อที่ 7 - 12

ด้านที่ 3 การเปิดเผยและเผชิญหน้ากันเพื่อแก้ปัญหา ได้แก่คำถามข้อที่ 13 - 17

ด้านที่ 4 การสนับสนุนและไว้วางใจต่อกัน ได้แก่คำถามข้อที่ 18 - 23

- ด้านที่ 5 ความร่วมมือและมีการใช้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ได้แก่คำถามข้อที่ 24 - 28
- ด้านที่ 6 วิธีการปฏิบัติงานที่คล่องตัว ได้แก่คำถามข้อที่ 29 - 33
- ด้านที่ 7 ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ได้แก่คำถามข้อที่ 34 - 38
- ด้านที่ 8 การทบทวนการทำงานของทีมงานอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่คำถามข้อที่ 39 - 43
- ด้านที่ 9 การพัฒนาบุคคล ได้แก่คำถามข้อที่ 44 - 48
- ด้านที่ 10 สัมพันธระหว่างกลุ่มดี ได้แก่คำถามข้อที่ 49 - 54
- ด้านที่ 11 การติดต่อสื่อสารที่ดี ได้แก่คำถามข้อที่ 55 - 60

โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้คือ

- คะแนน 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติและ/หรือตรงกับความนึกคิดมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติและ/หรือตรงกับความนึกคิดมาก
- คะแนน 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติและ/หรือตรงกับความนึกคิดปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติและ/หรือตรงกับความนึกคติน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติและ/หรือตรงกับความนึกคติน้อยที่สุด

คุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรง

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือแบบแผนการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบประเมินการทำงานเป็นทีมซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการกลุ่มและการทำงานเป็นทีม 6 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล 4 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก.) เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา และความชัดเจนเหมาะสมของภาษา โดยใช้เกณฑ์ความเห็นสอดคล้อง 8 ใน 10 ท่านของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข

การหาความเที่ยง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ใช้ประเมินการทำงานเป็นทีม ไปทดลองใช้กับพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กซึ่งคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาความเที่ยง โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงภายในของ

แบบสอบถาม ด้วยวิธีของ Cronbach coefficient (อ้างถึงใน ยุวดี ภาษา และคณะ, 2537 : 127) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

และผู้วิจัยได้นำแบบประเมินการทำงานเป็นทีมของกลุ่มควบคุมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 10 คน มาหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test - retest reliability) โดยการประเมินครั้งแรกห่างจาก ครั้งหลัง 2 สัปดาห์ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92 โดยใช้สูตรดังนี้ (Glass G.V. and Stanley J.C. , 1970 : 113)

$$r_{xy} = \frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})(Y_i - \bar{Y})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2 \sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2}}$$

เมื่อ X = ค่าของตัวแปรตัวที่ 1

Y = ค่าของตัวแปรตัวที่ 2

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ 1

$\bar{Y}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ 2

n = จำนวนคู่ของข้อมูลสองชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ระยะเตรียมการ

1.1 การเตรียมตัวผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ พร้อมทั้งเข้าศึกษาวิชาการระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 สร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ชุด ดังที่กล่าวแล้ว ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1.3 ขอคำปรึกษาจากหัวหน้างานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ในเรื่องความเป็นไปได้ในการขอเก็บข้อมูลจากบุคลากรทางการพยาบาล การใช้เวลาในการจัดกิจกรรม และการจัดเวรเพื่อให้สามารถเข้ากลุ่ม ได้ทั้งหมดไว้ล่วงหน้า

1.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำไปเสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามาริบัติ และภาควิชาพยาบาล-ศาสตร์

1.5 ติดต่อหัวหน้างานการพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วยของงานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์อย่างเป็นทางการเพื่อชี้แจงให้ทราบถึงรายละเอียดของวิธีการวิจัย และขออนุมัติเวลาและสถานที่ในการวิจัย

1.6 หลังจากที่ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่าง ได้หอผู้ป่วยเด็กซึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยเข้าปรึกษากับผู้ทำหน้าที่รักษาการแทนหัวหน้าหอผู้ป่วยในเรื่องการจัดเวรที่พยายามให้ได้วันว่างในแต่ละกลุ่มของบุคลากรทางการพยาบาลให้ตรงกันเพื่อสามารถจัดกลุ่มได้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งขอความร่วมมือในการออกแบบประเมินการทำงานเป็นทีม

กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยเพื่อขอความร่วมมือจากบุคลากรทางการพยาบาลในการออกแบบประเมินการทำงานเป็นทีม

2. ระยะเวลารวบรวมข้อมูล

ระยะก่อนทดลอง ผู้วิจัยนำแบบประเมินการทำงานเป็นทีมไปให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบเพื่อประเมินการทำงานเป็นทีม (Pretest)

ระยะทดลอง

กลุ่มทดลอง เนื่องด้วยในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในหอผู้ป่วย เพื่อเป็นการไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่องานประจำที่ทำอยู่ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นพยาบาล 6 คน ผู้ช่วยพยาบาล 6 คน กิจกรรมครั้งแรกจัดในวันที่ 4 มี.ค. 41 ครั้งที่ 2 วันที่ 9 มี.ค. 41 และครั้งที่ 3 วันที่ 13 มี.ค. 41 ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นพยาบาล 7 คน ผู้ช่วยพยาบาล 6 คน กิจกรรมครั้งแรกจัดในวันที่ 6 มี.ค. 41 ครั้งที่ 2 วันที่ 10 มี.ค. 41 และครั้งที่ 3 วันที่ 14 มี.ค. 41 ในกลุ่มทดลองนี้ได้จัดการส่งเสริมเรื่องการทำงานเป็นทีมโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการกลุ่ม ดังรายละเอียดในแบบแผนการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมหน้า 58 - 64

กลุ่มควบคุม เป็นการปฏิบัติงานตามปกติซึ่งเคยปฏิบัติ ได้แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์โดยร่วมกันดูแลผู้ป่วยในหอผู้ป่วยใน 2 ลักษณะ คือ

1. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (Functional Assignment) เช่น การทำหน้าที่จัดยา ฉีดยา รับคำสั่งแพทย์ รับผู้ป่วยใหม่ เป็นต้น
2. การให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะรายในอัตราส่วน บุคลากรทางการแพทย์ 1 คน ต่อผู้ป่วย 4-5 คน

ระยะหลังทดลอง ผู้วิจัยนำแบบประเมินการทำงานเป็นทีมให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบเพื่อประเมินการทำงานเป็นทีมหลังสิ้นสุดการทดลองแล้ว 3 วัน (Post - test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย สำหรับอธิบายข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่
  - 1.1 คำนวณค่าร้อยละของจำนวนพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลของกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.2 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ อายุ และประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.3 ทดสอบความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วย Chi - Square test และ Independent t - test
2. สถิติวิเคราะห์
  - 2.1 เปรียบเทียบการทำงานเป็นทีมก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ด้วย Paired t - test
  - 2.2 เปรียบเทียบผลต่างของการทำงานเป็นทีมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วย Independent t - test

สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

สำรวจประชากรที่ศึกษาจำนวน 5 หอผู้ป่วย
คัดเลือกหอผู้ป่วยที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน 2 หอผู้ป่วย

สุ่มหอผู้ป่วยตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

กลุ่มทดลอง(หอผู้ป่วยเด็ก 2)

กลุ่มควบคุม(หอผู้ป่วยเด็ก5)

เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนดำเนินการทดลอง
ด้วยแบบประเมินการทำงานเป็นทีม (Pre-test)

พบครั้งที่ 1 ทำกิจกรรมกลุ่มใช้เวลา 7 ชั่วโมง
กิจกรรมกลุ่มประกอบด้วยขั้นตอนของกระบวนการกลุ่ม ดังนี้
ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธ์ภาพ และเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีม
เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกกลุ่มและระหว่างสมาชิกกลุ่ม ด้วยตนเอง
และส่งเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีม โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะในการ
ทำงานเป็นทีม 11 ด้านให้กับบุคลากรทางการแพทย์
ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ
ขั้นที่ 1 การระดมสมองและกระบวนการแก้ปัญหา
เป็นการฝึกทักษะในการทำงานเป็นทีมโดยใช้เทคนิคการระดมสมองและกระบวนการแก้ปัญหา
เริ่มจากการค้นหาสาเหตุ ตั้งเป้าหมาย ตั้งเกณฑ์ในการประเมินผล วางแผนในการแก้ปัญหา
ในการทำกิจกรรม 5 ส.

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ
ขั้นที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติ
นำแผนการแก้ปัญหาในการทำกิจกรรม 5 ส. ไปปฏิบัติในหอผู้ป่วยที่สมาชิกกลุ่มทดลองปฏิบัติ
งานอยู่ โดยให้ตัวแทนกลุ่มนำแผนที่วางไว้ไปแจ้งในที่ประชุมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติ
ร่วมกัน ใช้เวลาในการปฏิบัติ 4 วัน โดยเริ่มนำไปปฏิบัติในวันถัดไปหลังเสร็จสิ้นการวางแผน

พบครั้งที่ 2
ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ
ขั้นที่ 3 การทบทวนการทำงาน ประเมินผล และปรับปรุงแผนงานครั้งที่ 1
ใช้เวลา 1 ชั่วโมง เป็นการทบทวนแผนงานในวันถัดไปโดยพบกับกลุ่ม 1 วันหลังจากที่นำไป
ปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วยเพื่อประเมินผลและปรับปรุงแผนใหม่และนำกลับไปปฏิบัติอีกครั้งบน
หอผู้ป่วย

พบครั้งที่ 3 ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ
ขั้นที่ 4 การทบทวนการทำงาน ประเมินผล และปรับปรุงแผนงานครั้งที่ 2
พบ 1 วันหลังการนำแผนกลับไปปฏิบัติอีกครั้ง ใช้เวลาพบ 1 ชั่วโมง เป็นการทบทวนแผนงาน
หลังจากปรับปรุงครั้งที่ 1 และนำไปปฏิบัติจริง เพื่อประเมินและปรับปรุงแผนครั้งสุดท้ายและ
นำผลที่ได้ไปตั้งเป็นกฎระเบียบให้ทุกคนปฏิบัติ
ระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุด สรุปผลการทำกิจกรรม และสิ้นสุดการทำกิจกรรม

ปฏิบัติงานตามปกติ คือ
การปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรทางการแพทย์
พยาบาลในหอผู้ป่วยใน 2 ลักษณะ คือ
1. การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
(Functional Assignment) เช่น การทำ
หน้าที่จัดยา ฉีดยา รับคำสั่งแพทย์
รับผู้ป่วยใหม่ เป็นต้น
2. การให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะรายใน
อัตราส่วนบุคลากรทางการแพทย์พยาบาล 1 คน
ต่อผู้ป่วย 4 - 5 คน

ประเมินการทำงานเป็นทีมหลังสิ้นสุดกิจกรรม 3 วัน (Post - test)

แบบแผนการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการพยาบาล

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	การประเมินผล
1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกกลุ่มและผู้วิจัย	<p>พบครั้งที่ 1</p> <p>ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธภาพ และเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีม</p> <p>ในขั้นเริ่มแรกของการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน บรรยากาศในกลุ่มต้องเป็นบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรรู้สึกปลอดภัยและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน</p>	<p>1. ผู้วิจัยเข้าไปพบสมาชิกกลุ่ม ณ สถานที่ที่นัดหมายตามกำหนดเวลา สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม กล่าวคำทักทายพร้อมกับเรียกชื่อสมาชิกกลุ่มโดยใช้สรรพนามที่เหมาะสม มีน้ำเสียงที่นุ่มนวล และแสดงความยินดีที่ได้พบและจัดให้สมาชิกกลุ่มเข้านั่งตามเก้าอี้ที่จัดไว้เป็นรูปวงกลม โดยหันหน้าเข้าหากัน</p>	<p>เก้าอี้ 14 ตัว</p> <p>จัดวางเป็นรูปวงกลม</p>	<p>1. สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน</p>
2. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และระเบียบปฏิบัติในการเข้ากลุ่ม	<p>วัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สมาชิกทำความรู้จักซึ่งกันและกันดีขึ้น 2. เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้าใจกัน 3. เพื่อให้สมาชิกระบายความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างอิสระ 4. เพื่อช่วยกันค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการทำงาน 5. เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันตามแผนได้อย่างราบรื่น 	<p>2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเข้ากลุ่ม ระเบียบของการเข้ากลุ่ม และแนวทางการปฏิบัติตัวในฐานะสมาชิกกลุ่มและระยะเวลาในการเข้ากลุ่ม</p>		<p>2. สมาชิกสนใจฟังคำชี้แจงและร่วมมือในการเข้ากลุ่ม</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	การประเมินผล
<p>3. เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยและมีการเปิดเผยซึ่งกันและกัน</p>	<p>ระเบียบการเข้ากลุ่ม ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากสมาชิกทุกคนให้มาเข้ากลุ่มให้ครบ 3 ครั้ง ครั้งแรกใช้เวลาติดต่อกัน 7 ชั่วโมง พบครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง</p>	<p>3.ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรม “ใครเอ่ย” เพื่อให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคยกันมากขึ้น มีการเปิดเผยตนเองและสำรวจตัวเอง โดยใช้กิจกรรมหมายเลข 1 (รายละเอียดของการทำกิจกรรมได้แสดงไว้ในหน้า 98)</p>		<p>3. สมาชิกเกิดความคุ้นเคยกันและยอมเปิดเผยตนเอง</p>
<p>4. เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการสื่อความหมายที่ดี รวมทั้งการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดีในการทำงานร่วมกัน และฝึกการเป็นผู้ฟัง</p>		<p>4. ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการสื่อสารทางเดียวและสองทาง เพื่อให้สมาชิกเข้าใจว่าการสื่อความหมายที่ดี ผู้พูดจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีโอกาสซักถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และจะต้องรู้จักเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับผู้ฟัง โดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะหมายเลข 2 (รายละเอียดของการทำกิจกรรมได้แสดงไว้ในหน้า 98)</p>	<p>-กระดาษ -ดินสอ -ภาพการสื่อความหมายทางเดียวสองทาง รวม 2 รูป</p>	<p>4. สมาชิกเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องการสื่อความหมายที่ดี</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	การประเมินผล
<p>5. เพื่อให้สมาชิกฝึกทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน เรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหา มีความจริงใจต่อกัน สนับสนุนช่วยเหลือกัน รู้จักเสียสละ และฝึกการสังเกต</p>		<p>5. ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรม การต่อชิ้นส่วนรูปสี่เหลี่ยมเพื่อช่วยให้สมาชิกเข้าใจถึงความสำคัญของการให้ความร่วมมือกันในการทำงาน ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน และวิธีการหาทางแก้ไขให้งานบรรลุผลสำเร็จที่ตั้งไว้ โดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะหมายเลข 3 (รายละเอียดของกิจกรรม แสดงไว้ในหน้า 100)</p>	<p>กระดาษแข็ง รูปสี่เหลี่ยม จตุรัส 5 รูป ซึ่งแต่ละรูปถูกตัดออกในลักษณะและขนาดที่ต่างกัน แยกชิ้นส่วนใส่ซอง 5 ซอง</p>	<p>5.สมาชิกเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องการร่วมมือกันทำงานเป็นทีมให้การสนับสนุนช่วยเหลือกัน เสียสละและจริงใจต่อกัน</p>
<p>6. เพื่อให้สมาชิกเกิดการเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ร่วมมือกัน แก้ปัญหาและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่าง</p>		<p>6. ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรมคลำมูมสี่เหลี่ยมเพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการทำงานเป็นทีม รวมทั้งเรียนรู้ว่าความรู้สึกนึกคิดทัศนคติของแต่ละคนที่แตกต่างกัน เนื่องจากการรับรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน โดยใช้กิจกรรมหมายเลข 4 (รายละเอียดของกิจกรรม แสดงไว้ในหน้า 101)</p>	<p>- กระดาษรูปสี่เหลี่ยมซึ่งตัดมูมแต่ละมูมเป็นรูปต่างๆ ไม่เหมือนกัน - ผ้าปิดตา</p>	<p>6.สมาชิกเข้าใจและเห็นความสำคัญของการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	การประเมินผล
7. เพื่อให้สมาชิกฝึกทักษะในการใช้ความคิด หาเหตุผล และตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน		7. ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรม โครงการสำรวจอวกาศ เพื่อให้สมาชิกฝึกหัดในเรื่องการตัดสินใจในการทำงานกลุ่ม และการหาข้อสรุปร่วมกันอันเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตย โดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะหมายเลข 5 (รายละเอียดของกิจกรรมแสดงไว้ในหน้า 102)	- แบบฝึกหัดสำรวจอวกาศ - กระดาษคำตอบที่มีเหตุผลในการตัดสินใจ - กระดาษคำแนะนำในการให้คะแนน	7.สมาชิกเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการตัดสินใจในการประเมินผลการทำงานกลุ่มตามหลักของประชาธิปไตย
8. เพื่อให้สมาชิกฝึกทักษะในการทำงานร่วมกันและวิธีการวางแผนงาน การปรึกษาหารือ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและการร่วมมือประสานกันเพื่อให้ผลงานสำเร็จตามเป้าหมาย		8. ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรมแข่งกันฉีกหนังสือพิมพ์ โดยให้แข่งขันกัน 2 ครั้ง เพื่อให้สมาชิกฝึกทักษะในการวางแผนงาน ปรึกษา แบ่งหน้าที่และประสานงานกัน โดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะหมายเลข 6 (รายละเอียดของกิจกรรมแสดงไว้ในหน้า 107)	- กระดาษหนังสือพิมพ์	8.สมาชิกเข้าใจและเรียนรู้วิธีการวางแผนงาน ปรึกษา แบ่งหน้าที่และการร่วมมือกันในการทำงาน
9. เพื่อให้สมาชิกรู้จักการมองคน เกิดความเข้าใจยอมรับซึ่งกันและกันและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน		9. ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรมคล้ายก้อนหิน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจว่า คนเรานั้นมีทั้งส่วนดีและส่วนเลว ดังนั้นการมองคนควรมองในหลายๆ แง่ โดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะหมายเลข 7 (รายละเอียดของกิจกรรมแสดงไว้ในหน้า 107)	- ก้อนหิน จำนวนเท่ากับสมาชิกกลุ่ม	9. สมาชิกเกิดความเข้าใจยอมรับซึ่งกันและกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	การประเมินผล
<p>10. เพื่อให้สมาชิกฝึกทักษะในการแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นทีม และเพื่อช่วยให้งานกิจกรรม 5 ส. ของแต่ละกลุ่มประสบความสำเร็จ</p>	<p>ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ ขั้นที่ 1 การระดมสมองและกระบวนการแก้ปัญหา</p> <p>ขั้นที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติ</p>	<p>10. ให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันหาวิธีการที่จะช่วยสนับสนุนและประสานงานให้กิจกรรม 5 ส. ในหอผู้ป่วยเด็กบรรลุผลสำเร็จ โดยให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่พบในการทำกิจกรรมนี้ โดยเริ่มตั้งแต่การค้นหาสาเหตุ ตั้งเป้าหมาย ตั้งเกณฑ์ในการประเมินผล และวางแผนงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจกรรม 5 ส. ในหอผู้ป่วยของตน</p> <p>ให้สมาชิกทุกคนนำแผนที่วางไว้ไปปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วยซึ่งสมาชิกกลุ่มทดลองปฏิบัติงานอยู่ในวันถัดไป โดยให้ตัวแทนกลุ่มนำแผนที่วางไว้ไปแจ้งในที่ประชุมบนหอผู้ป่วยให้เจ้าหน้าที่ทุกคนรับทราบ และปฏิบัติร่วมกัน</p>		<p>10. สมาชิกร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่พบในการทำกิจกรรม 5 ส. และช่วยกันวางแผนรวมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหา</p>
<p>เพื่อให้เกิดทักษะในการทบทวนและประเมินผลการทำงานรวมทั้งการปรับปรุงแผนการทำงาน</p>	<p>พบครั้งที่ 2 ขั้นที่ 3 การทบทวนการทำงาน การประเมินผล และปรับปรุงแผนงานครั้งที่ 1</p>	<p>ผู้วิจัยให้สมาชิกทบทวนและประเมินผลเกี่ยวกับกลวิธีในการสนับสนุนและประสานงานกิจกรรม 5 ส. ในหอผู้ป่วย โดยพบ ในวันถัดไปหลังจากสิ้นสุดการนำ</p>		<p>สมาชิกทบทวน ประเมินผล และช่วยกันวางแผนปรับปรุงงาน</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	การประเมินผล
เพื่อให้สมาชิกฝึกทักษะในการทบทวนการทำงาน	<p>พบครั้งที่ 3 ขั้นที่ 4 การทบทวนการทำงาน การประเมินผล และปรับปรุงแผนงานครั้งที่ 2</p> <p>ระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุด</p>	<p>แผนไปปฏิบัติแล้ว โดยให้พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลร่วมกันประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ช่วยกันค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่พบในขณะที่ปฏิบัติตามแผน หลังจากนั้นให้ช่วยกันปรับปรุงแผนงานและนำไปปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วยเด็กเป็นเวลา 4 วัน</p> <p>ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันประเมินหลังจากที่ได้มีการนำแผนที่ปรับปรุงในครั้งที่ 1 กลับไปใช้ปฏิบัติโดยพบในวันถัดไปหลังสิ้นสุดขั้นที่ 3 เพื่อเป็นการประเมินและปรับปรุงแผนงานครั้งสุดท้าย และนำแผนไปตั้งเป็นกฎระเบียบให้เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติต่อไป</p> <p>ผู้วิจัยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุปความรู้ประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้จากการเข้ากลุ่ม โดยผู้วิจัยช่วยสรุปประเด็นสำคัญเป็นระยะ ๆ และให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการเข้ากลุ่มว่าช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เมื่อสมาชิกแสดงความคิด</p>		<p>สมาชิกช่วยกันประเมินผลการทำงานและเสนอแนะวิธีการปรับปรุงงาน</p> <p>สมาชิกทุกคนบอกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนให้กลุ่มได้รับรู้</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	การประเมินผล
<p>เพื่อสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในทีมงานทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันภายในกลุ่มรวมทั้งเกิดการยอมรับและเข้าใจซึ่งกันและกันจริงใจต่อกัน</p>		<p>เห็นครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยสรุปและกล่าวขอบคุณสมาชิกที่ให้ความร่วมมือ</p> <p>ผู้วิจัยนำสมาชิกทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรม ของความดี เพื่อให้ทุกคนได้แสดงความรู้สึกที่ดีต่อกัน รู้จักการมองโลกในแง่ดี ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันมากขึ้นจริงใจต่อกัน สัมพันธภาพภายในดีขึ้นโดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะหมายเลข 8 (รายละเอียดของการทำงานได้แสดงไว้ในหน้า108)</p> <p>ผู้วิจัยกล่าวคำอำลา เป็นการสิ้นสุดในการทำกิจกรรมกลุ่ม และนัดเวลาพบกับสมาชิกอีกครั้ง</p>	<p>- กระดาษและซองจดหมาย</p>	<p>สมาชิกร่วมมือในการทำกิจกรรม มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันยอมรับและเข้าใจซึ่งกันและกัน</p>